

Література

1. Fachlexikon Deutsch als Fremd- und Zweitsprache / H. Barkowski, H. – J. Krumm. – Tübingen, Basel : A. Franke Verlag, 2010. – 370 S.

ЗВОРОТНИЙ ПЕРЕКЛАД ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ **Частник О.С. (Харків)**

Читання й переклад фахових текстів посідають важливе місце в практиці викладання іноземних мов у навчальних закладах, що пропонують юридичну освіту. Суттєвим обмеженням цього методу є зосередження на здобутті інформації, тобто розвиток лише *рецептивних* навичок володіння іноземною мовою. Очевидно, що для розвитку *репродуктивних* навичок треба вміти не тільки адекватно передавати одержану інформацію засобами рідної мови, а й коректно її відтворювати цільовою мовою.

Одним із важливих прийомів концентрації уваги на лексико-граматичних особливостях іноземної мови є *зворотний переклад*. Це складний пізнавальний процес, який передбачає: а) усвідомлення проблеми і б) послідовні етапи її розв'язання.

Усвідомлення проблеми. Читання й переклад іншомовних текстів створюють ілюзію більш-менш пристойного володіння іноземною мовою. У випадку зворотного перекладу проблема полягає в тому, щоб виявити прогалини у своєму умінні активно користуватися лінгвістичним матеріалом прочитаних іншомовних текстів.

Послідовні етапи розв'язання проблеми: 1) письмовий переклад іншомовного тексту рідною мовою; 2) реконструкція тексту оригіналу; 3) зіставлення оригінального і відтвореного текстів з виявленням прогалин і неточностей; 4) повторне відтворення тексту оригіналу з урахуванням структурно-семантичних невідповідностей мовних фактів одиниць перекладу.

Не всі англійські терміни мають в українській мові прямі структурно-

семантичні еквіваленти: International Criminal Court "Міжнародний кримінальний суд". Частіше під час зворотного перекладу виявляються певні невідповідності.

Структурно-семантичні невідповідності

а) простий (однокомпонентний) англійський термін передається словосполученням з повною/неповною семантичною відповідністю компонентів: trial “слухання справи”, parole “умовно-дострокове звільнення”;

б) англійський складний термін передається простим терміном при повній/неповній семантичній відповідності компонентів: members of the jury “присяжні”, criminal record “судимість”;

в) в українському еквіваленті англійського терміна додається пояснювальний елемент, відсутній в оригіналі: prisoner on parole “в’язень, відпущений під чесне слово” ;

г) англійський та український еквіваленти ідентичні за структурою при неповній семантичній відповідності одного з компонентів: high treason “державна зрада”, public prosecution “державне обвинувачення”;

д) ідентичність структур при повній семантичній невідповідності обох компонентів: private nuisance “джерело небезпеки”.

Структурно-стилістичні невідповідності

а) стискання/ розширення структури англійського речення при перекладі: He was on trial for murder. Його судили за вбивство; The judge charged the jury. Суддя звернувся до присяжних із завершальним словом;

б) заміна негативного висловлювання на негативне: A defendant cannot be cross-examined on his criminal record unless those convictions speak to the credibility of the defendant as a witness. Відповідач може бути підданий перехресному допиту щодо його попередніх судимостей тільки в тому випадку, коли ці судимості підтверджують надійність відповідача як свідка.

в) комбіновані лексичні, структурні, стилістичні трансформації при перекладі: My client is innocent until proven guilty. Мій підзахисний вважається невинуватим, поки його вина не буде доведена.

Практика викладання доводить ефективність запам'ятовування іншомовного матеріалу в перебігу такої порівняльно-аналітичної діяльності.

РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Чередніченко Г.А. (Київ)

Нинішнє суспільство висуває нові вимоги до спеціалістів економічного профілю, і саме тому зростає відповідальність системи освіти за формування відповідних якостей і мотивацій у студентів економічного профілю. Спеціалісти економічного профілю на разі є одними із найбільш популярних у роботодавців. Підприємець, бізнесмен, юрист, економіст, програміст, менеджер – професії, які прямо або опосередковано передбачають зіткнення з реаліями інофонних культур у діловій комунікації. Якщо у представника економічної спеціальності відсутні такі якості, як толерантність, повага до представників інших культур, відсутня міжкультурна компетенція та мотивація до розвитку свого професійного потенціалу, можливі суттєві непорозуміння у діловій сфері, що загрожують втратою економічних вигод для підприємства, на якому працює спеціаліст, та країни в цілому, ставить під сумнів ефективне ділове співробітництво.

Подолання протиріччя між новими вимогами до економістів та ригідністю, негнучкістю вищої освіти можливе через перегляд підходів до підготовки економістів, відходом від фрагментарного впливу у межах професійної освіти до комплексного, а також через втілення стимулів до навчання протягом всього життя. Зрілий і готовий до сучасної ситуації представник економічної професії повинен не лише володіти цілісним, непротирічливим та адекватним до вимог ринку уявленням про обрану ним професію, але й можливістю пристосування до нових соціально-культурних та економічних форм ділової взаємодії.

В процесі ділових контактів економістів відбувається професійне міжкультурне спілкування. В процесі міжкультурного професійного спілкування